

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Séchenyi-utca SIMON ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előzet' si pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmintelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen **naponként** a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 frt - kr.
Félévre - - - - - 5 frt - kr.
Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr.
Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Ottasáhos petitour egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábos petitourért 20 kr.

Hirdést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Szeptember 14.

177 szám.

A galgóczi felköszöntő.

Budapest, szept. 13.

III. Sándor császár nevenapján értek véget a hadtestgyakorlatok Galgóczon. Addig csak Olasz- és Németország katonai attachéi voltak jelen e hadgyakorlatokon. De ekkor megérkezett Zujev orosz ezredes is, nem azért, hogy az utolsó gyakorlatot ő is végignézze, hanem, hogy jelen legyen az udvari ebéden, melyet ő felsége az orosz hadgyakorlatokra s minden közlemények ide intézendők.

Azt mindenki természetesnek találja, ha Olaszország és a német birodalom képviselői a velünk benső szövetségben álló hadseregeket hadgyakorlatainkon képviselik. Hogy az orosz katonai attaché nem jött el a hadgyakorlatokra s miként ő, úgy francia kollégája is távol maradt, az aligha történt az okból, mert nem hívták meg őket, hanem alkalmisint érezte a két tiszt, hogy hazájuknak Ausztria-Magyarországhoz való politikai viszonyai folytán nem lehet helyük ott, hol monarchiánk védereje a saját legfőbb hadurának, baráti viszonyban levő uralkodóknak és szövetséges bajtársaknak szeme láttára a legnagyobb hadszerszeggel működik, hogy előkészüljön a komoly esetre.

A mily magától értendőnek tartja mindenki, hogy szövetségeseink elküldik záró hadgyakorlatainkra katonai attachéi, ép oly természetes az is, hogy Orosz- és Franciaország távol maradnak azoktól. Nos, Zujev ezredes az utolsó napon mégis megjelent Galgóczon egy hadgyakorlaton; de nem hadgyakorlatot látni volt célja, hanem egy disztribúciót elkölteni.

Nem egészen négy héttel ezelőtt ünnepelte Sándor császár királyunk nevenap-

ját, midőn meghívta asztalához pétervári nagy követségünket s ott Ferencz József királyunk egészségére ivott. Most királyunk viszonozza ezt a megemlékezést. A császár nevenapján Zujev ezredes meghívta Galgóczon ebédre és III. Sándor orosz császár jólétére üritette poharát. Hogy ez fog történni, azt előre lehetett látni s így senkit sem fog meglepni. Miután a császár királyunk iránt hasonló figyelmet tanúsított, Ferencz József nem követhetett el mulasztást a császárral szemben. Az udvariasságnak ilyen nyilvánításai nem jelentenek semmit, ha megtörténnek. Jelentőséget és pedig többnyire igen fatális jelentőséget csak akkor nyernek, ha elmaradnak.

Amde hála Isten, annyira még nem jutottunk, az Oroszország és a hármasszövetség hatalmai közt létező minden feszültég dacára sem, hogy kölcsönösen megtagadók egymástól a nemzetközi udvariasság által parancsolt figyelmet. De mindamellett jellemző a politikai helyzetre, hogy a pohárköszöntőknek, melyet királyunk Galgóczon a császárra mondott, két-féle verziója van forgalomban, melyek közül egyik sem tűnik ki valami különös szívéllyességgel, de ennek dacára a fagyosabbik szelesebb körökben talál hitelre.

Kétségsbe vonják, hogy királyunk drága barátjának mondhatta a czárt és a közvélemény azt a variánsratifikálja, mely szerint a király csak „ő felsége az orosz császár egészségére“ ivott. A másik variánsban még lenne egy, bár egészen minimális szívéllyesség, de ösztönyszerűleg érezzük, hogy még ez a kis dózis sem illik össze a valósággal. Oroszország viszonya hozzánk kizárja a bensőbb hangnak minden betűjét, csak hideg, kedvetlen udvariasságot tűr meg ez a viszony.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Ne menj, maradj még...

Ne menj, maradj még, játszd meg szívemen,
Te művészek művésze: szerelem!
A hurokat illeszd összhangba szépen,
S hagyj elmerengni bűbájos zenéden.

Maga a bánat legyen bár dalod,
Melylyel szívem álomkba ringatod!
— Mindegy, a lányszív hogyha meg nem ért
is, —

Csak játszd nekem még, hogyha könnyemért is!

Legyek bár elhagyatva, egy magam.
Féhb, kinek örök bánatja van,
De belsejében villáműzek égnek...
Szeretni tudják én is, míg csak élek!

Szeretni, égni, ... ez, ez kell nekem!
A meteor sorsát irigyelem,
A melynek léte bárha pillanatnyi:
De sorsa: önhevtől ellobogni.

Szív hát ne értesd soha szívemet,
S sóhajaim had nevensenek;
Csak én érzem áldott, szent varázssod,
Oh szerelem, — pástortűz lobogásod!

Mint a virág, érjek csak egy tavaszt;
De itt kívánom átálmodni azt,
Hol a világ tündérmeséi kelnek:
E pástortűz csodás világa mellett!

... Oh hát maradj még, játszd meg szívemen
Te művészek művésze: szerelem!
Vagy hogyha már nem méltó dalra, többre,
E hangszert is törd össze mindörökké!

Szabolcska Mihály.

Pipke kisasszony.

Pipke kisasszony szép szemöldökei összehúzódtak és pedig abból a célból, hogy a vele szemben ülő legifjabb Kara Mátyás urfi ezáltal megijesztessék.

Hanem — az eredmény elmaradt.
A Kara család legifjabb urfi tagja nemcsak hogy nem ijedt meg, hanem azt a beszédet, a mely miatt Pipke kisasszony szemöldökei összehúzódtak, még folytatta is.

— Ugy van kisasszony — mondotta a legifjabb Kara — hogy én nemcsak szeretni fogom önt tovább is, hanem adandó alkalommal, amint már az imént volt szerencsém kijelenteni — meg is csókolom. Igen. Oda fogok hajolni kedves — bizonynyal kipirulandó — arcához, ajkam melegével és nedveségével érinteni fogom s ezután boldogsággal fogok eltelve lenni abban az édes tudatban, hogy megcsókoltam önt.

— Hallgasson!
— Hallgattam sokáig és engedtem női balgatag szerelmemet, amint ez tudja jól! Ha találkoztunk az utcán, merően epekedve néztem önrre és — hallgattam. Orák hosszáig jártam ablaka alatt és mélyen elpirultam, a mint az ablak üvegén át megláttam orocskájához hűgét. Ugy-e nem szóltam soha? És e hallgatásban, pirulásban és bámáskodásban annyira nőtt szerelmem, hogy most ki kell beszélnem magam. El kell mondanom azt, a mire vágytam és ki kell jelentenem kerekén hogy egy csók után szomjazom. És már nem fogok sokáig szomjazni.

— Ne sértessen.
— Hát a csókvágy kifejezése sértetgetés?
— Az.
— Tagadom. Az volna sértés, ha azt mondanám, hogy ön is meg fog csókolni. De ezt úgy e még nem mondtam?
Pipke kisasszony nem válaszolt. Két finom ráncot húzott az orrocskájára és szép arcát elfordította.

Az 1892-iki költségvetés A „Pol. Corr.“-nak következőket írják Budapestről: A 1892-iki állami költségvetést, melylyel a minisztertanács legutóbb két ülésben foglalkozott minden részletében véglegesen megállapítottnak lehet tekinteni, miután még csak a közös kiadásoknak Magyarországára eső kvótája s két alsóbbrendű tétel van függőben. A jövő évi budget Wekerle nagy sikerét: az államháztartás egyensúlyának helyreállítását nemcsak, hogy nem veszélyezteti, de sőt megszi- lardítja. Ami a hadsereg követelményeinek a magyar budgetre való visszahatását illeti, a kormány minden abbéli áldozatkészség mellett, hogy a hadsereg követelményei kielégíttessenek, nagy súlyt helyez arra, hogy a főnti eredmény jövőre se veszélyeztessék. Az egyes budgetek közül a kereskedelmi miniszteré jelentékenyen föl van emelve, míthogy az osztrák magyar vasút magyar vonalai is föl vannak véve a költségvetésbe. A honvédelmi, közoktatás- és igazságügyminiszterium költségetései összesen 2 millióval emelkedtek. Ezekből látható, hogy az állami háztartás egyensúlyát főtartani nem oly könnyű feladat; de ha a hadügyminiszterium tényleg föllép a 18—19 millió többlet szükséglet követelésével, ez az egyensúlyt megzavarná. Általában azt remélik, hogy a hadi budget többlet követelése mélyen alatta marad az említett összegnek, a 18 milliónak.

Fontos nyilatkozatok. Csak most kerül nyilvánosságra két fontos nyilatkozat, mely az erdőnyegyedben tartott hadgyakorlatok végén tétetett. Mint ismeretes, a tábornokok és főtisztek királyunk és a német császár köré gyűltek. Ő felsége megdicsérte a csapatokat maguktartásáért és kitünő harcukért, míből megelégedéssel látta, hogy mindeuiki kötelességét teljesítette s kedvvel, lelkesedéssel végezte teendőit. Aztán emelt hangon folytatta: „Én megakarom népeimnek a tanaiban békét, de ha háború jönne ránk, az is keszen találna bennünket.“ Erre Vilmos császár oda fordult királyunkhoz és csengő hangon közönte meg a szíves fogadtatást, teljes elismeréssel nyilatkozott az osztrák-magyar hadseregről és így végé szavait: ha a háború kitörne, a két szövetségese hadseregét vállhoz a vállat, mint hű, szoros bajtársakat fogja találni.“ A német császár Münchenben diszkisérte és Caprivi

jelenlétében az osztrák-magyar csapatok képességéről szintén nagy elismeréssel nyilatkozott: „Sizinte hihetetlen, hogy az osztrák-magyar hadsereg néhány év alatt mily kolosszális haladást tett a kiképzésében. A hadgyakorlatok mesterileg voltak koncipálva és a kitünő vezérkar által a legkisebb részletig fényesen keresztülvive. A csapatok kitar- tás és taktikai kiképzés dolgában semmi kívánni valót sem hagytak hátra. Ezuttal Ausztriából katonai tekintetben nagyszerű benyomást hoztam magammal.“ Caprivi valóságos rajongással nyilatkozott a hadgyakorlatok benyomásáról.

Külföld.

Oroszország készülődik. A Times értesülése szerint áprilisban mozgósítják az egész orosz hadsereget, hogy kipróbálják az új organizációt. A szerződéseket a stratégiai vasutakra és a löszerre vonatkozólag már mind megkötötték. Oroszország el van határozva biztosítani magának az abszolút szabad kijárást a Fekete tengerből akár a porta belegyűzésével és közreműködésével, akár a nélkül.

Az oroszok Kostantinápolyban. A Hamburger Corr. állítólag megbízható konstantinápolyi forrásból azt a hírt közli, hogy az orosz eljárás a tengerszoros kérdésében előkészület Konstantinápoly megrohánására. Oroszországnak elegendő gőzhajója van a Fekete tengeren arra, hogy 24 óra alatt 30.000 embert, a tüzérrel együtt hajóra szállítson. Az oroszok ez európai és ázsiai, leginkább azonban az európai oldalon akarnak partra szállni, a felső Bosporus erődítéseit gyorsan megrohanni és egyidejűleg a Bosporus gyöngébb részét a török vagy idegen flotta ellen torpedók által elzárni. Ausztria-Magyarország nemrég öva intette Törökországot, de ez nem használt. — A Hamb. Corr. e kalandos hírt Berlinben jogos kétkedéssel fogadják.

A török kabinetváltozás. A Moniteur Oriental azt írja, hogy a külügyi politikát maga a szultán intézi, a miniszterek csak végrehajtói akaratainak. Ez a viszony nem változott. Az új kabinet programja ugyanaz, a mi a régié volt. Haladás és reform az országban, béke és jó viszony valamennyi hatalommal. A kormány

Az ablakfüggönyök le voltak eresztve s azon keresztül csak annyi fény napsugár verődött át, amennyit kellett arra, hogy a szoba némileg barátságos színt nyerjen.

A Kara család legifjabb tagja nem hazudott.

Az előszobába levetette a téli kabátját, letette kalapját s majdnem egész otthonossággal lépett beja Pipke kisasszony szobájába. Azonban az ajtónál megállt.

— Kezeit csókolom.
— Jó napot.
— Itthon van kedves mamája?
— Elment a templomba.

Az urfi a jobbik karját fölemelte a levegőbe s az ujjai hegyével valamivel igazítani látszott bajusza hegyén.

Aztán mosolyogva közeledett Pipke karosszéke felé.

A helyzet meglehetősen szinpadszerű lett akkor, mikor a legifjabb Kara közeledésekor Pipke a jobb karját az előtte levő asztalon oly módon fektette végig, hogy mutató ujjja az asztali csemettyű gombját érintette.

Kara urfi a karosszék háta mögött állt meg.

— Jól aludt? kérdé a közönséges udvariaság hangján.

— Jól.
— Ugye el van fáradva?
— Egy kissé.
— Nem venné el a kezét a csemettyű gombjáról.

— Nam.

Ob, mily rettenetesen gyáva volt ez a fickó.

Mintha megrettent volna, mintha aggodott volna a történhetők miatt.

Lassan eltávozott a karosszékűl és az ajtó felé tartott.

Ott megállt s a Kara család ismeretes bucsunemeghajlását mutatta be a lehető legikerültebben.

És megérintette kezével az ajtó kilincsét.

Ebben a perczben, a mely mélységes

az orosz hajónak semmiféle olyan kedvezményt nem adott, melyet hasonló körülmények közt más nemzet hajónak is ne adott volna. Ellenben valamennyi szept lap a konstantinápolyi kormányváltozásban Oroszország dialát látja, mely Szerbiának is javára lesz.

Mezőgazdaság és ipar.

szept. 13.

A kormány az állami költségvetés ösz szeállítással foglalkozik. Nem kételkedünk abban, hogy a helyreállított egyensúly fenntartása érdekében minden lehető elkövetnek, sőt azt is hisszük, hogy képes lesz a hadügyminiszter fenyegető követeléseit összhangzatra hozni a nemzet teherviselési erejével. Amde mindezek mellett szükséges gondoskodni a nemzet gazdasági állapotának továbbfejlesztéséről is meg kell adni az eszközöket a termelési tényezők felvirágzására.

A mezőgazdaság és az ipar haladását nem budget-kérdés. Az állam és a kormány nem teremthetnek gazdaságot és ez nem is feladatuk. De ha nem is hozhatnak létre nem létező erőket, igen sokat tehetnek abban az irányban, hogy a meglévő erők érvényesüljenek. S ez okból kívánunk néhány szót szólni mezőgazdaságunk és iparunk érdekében és óhajtsáinkról a budgetirozások alkalmával.

Állami költségvetésünkben nem éppen jelentéktelen összegek szerepelnek a mezőgazdaság és az ipar fejlesztésére. De e jelentékeny összegek többnyire le vannak kötve és már létező intézmények fenntartására fordítanak. Pedig az élet nem ismer megállapodást. A ki megáll, az hanyatlak, mert körülötte mások haladnak s így ő elmarad.

A mezőgazdasági fejlesztésére költségvetésünkben előirányzott tételek többnyire egyoldalúan is hasznosítottak. Így például igen tekintélyes összegek fordítanak a lótenyésztés emelésére. Ez összegek bizonynyal fényes befektetésnek tekinthetők. — Ezeknek hála a magyar ló átlagos értéke nagyszerűen emelkedett, kivételképpen fokozódott és ma az európai piacon kiváló helyett vivott ki magának. Nem mondjuk, hogy itt-ott, főképp régebbi években nem vegyült néha a nevelési bele az uri passzió s hogy néha az ésszerűségnek föltökerekedt a sportszerű hajlam. De ez sem volt baj, mert ez is hozzájárult a kivivott eredményhez. A magyar ló hírnevének megállapítására ez is kellett s a mi sportnak látszik, gyakran hasznos befektetés is lehet magát.

Az e téren elért sikerek valóban elég kecsesgötök arra, hogy az állattenyésztés egyéb ágaiban is hasonló tevékenységre buzdítsanak. Szarvasmarha, sertés-, juh- és baromfi-tenyésztésünk messzemögött az aránylag lótenyésztésünk. Míg tehát az utóbbinál, a kiadások korlátozásával, megelégedhetünk az eddig elért eredmények fenntartásával, addig igyekezni kellene a többi állattenyésztési ágaként ugyanily színvonalra emelni. Pedig e tekintetben költségvetésünkben eddig nem állt elég erő a földmívelési miniszter rendelkezésére.

Szintén sokat lehetne és kellene tenni a mezőgazdasági hitel érdekében. — Nem úgy értjük az igényt, mint a hogy a délmagyarországi alakuló paraszt-egyletek programjukban kifejezték. — Nem lehet az államtól várni azt, hogy ő egyes vidékeknek, ugynevezett vidéki „parasztbankok” alakjában alapított intézetek számára az államköltségvetés terhére pénzt bocssáson rendelkezésére. — Ez sem nem lenne célszerű, sem nem lenne helyes. A mezőgazdasági hiteltörvényhozásilag kellene biztosítani, szervezettel ellátni s államilag csak ellenőrizni és gondozni. Az állam-

költségvetés terhére azonban annyit tehetnénk hogy az ilyen intézeteket a kezdet nehézségei közt anyagi támogatásban részesítsük.

Igen fontos még a telepítési kérdés is. Igaz, hogy az eddigi telepítések nem mindig sikerültek s mindig az államot meglehetősen terhelték. Mind e tapasztalatoktól még sem szabad visszariadni. Az államtól még eladatlant földbirtok részét többnyire olyanok, — melyek már csak telepítés után értékesíthetők, főképp azok pedig, melyek Délmagyarországon fekszenek már nemzeti szempontokból is kiválóan alkalmasak e célra. Az alföld némely vidékein a földbirtok szétarabolása már nagymérvű. Hol latifundiumok, — hol községi tulajdont képezvén, számos földmivelő földbirtokát belőlük nem gyarapíthatja s így elproletárodik. E tiszta magyar fajú kitűnő földmivelő elemek hasznosítása ott, — a hol éppen a magyar elem szaporítása annyira kívánatos. valóban nemzeti érdemszamba vehetne s e célról magyar ember nem sajnálná a költséget.

A mezőgazdaság érdeke kívánja továbbá a mezőgazdasági iparok megerősítését. A mi eddig a cukoriparnál történt, hasznos befektetésnek bizonyult. Nemesak az a kasson, — hogy több lett a cukoradónál a bevétel. A nagybors haszon az, a mit a gazda a répatermelésből már is huz s még nagyobb mértékben a jövőben huzni fog.

A szeszipart sajnos, viszonyunk mellett Ausztriához, nem sokat lehet tenni. — Sem a galicizál versenyeken, sem az egész ségre káros finomatlan ital fogyasztása ellen alig tehetni valamit. De van egy iparág, — mely nagyon is fejleszhető — s a melynek annál nagyobb jövője, minthogy a bortermelés tönkretette a phylloxera. Ez iparág a sőr. Még mindig Ausztriából fedezzük a sörfogyasztásnak egy részét. — Ez nemesak az adójövedelemben kár, de kár a feldolgozó nyers anyagoknál is. Az állam ugy magának mint a mezőgazdaságnak nagy hasznát tenne, ha oly módon, a mint saját tőkéjének felhasználásával és állami kedvezmények megadásával megadásával megállapította a cukoripart, hasonlóképp lábra állítaná a söripart, a mely annyira alányatlott.

A mezőgazdaságnak az összes iparok fejlesztése kívánatos, mert az itthon teremtett fogyasztókat s a termelőt függetleníti a külső fogyasztási piacok szükséglettől. De leginkább fejlesztesdők a mezőgazdasági iparok s azok, melyek beföldi nyerstermények feldolgozásával foglalkoznak. Ez irányban az államtól kell támogatást várni s annál inkább, minthogy közös lévén Ausztriával vándorlótunk, iparunkat a legközvetlenebb és legerősebb versenytársunk ellenében hathatós védelemben nem részesíthetjük.

Reméljük tehát, hogy a jövő évi költségvetésben fogunk oly tétélekkel találkozni, — melyek mezőgazdaságunknak és iparunknak haladását tetemesen előmozdítani hivatottak lesznek.

Presbiteri közgyűlés,

Debreczen szept. 14.

A debreczeni ev. ref. egyház szervezeti javaslata megint foglalkoztatta tegnap a presbiteriumot. — Az egyházmege ugyanis aug. 25-diki közgyűlésében fenntartotta ápr. 7-dikén hozott határozatát, mely szerint a lelkesítő körökre való felosztás tárgyában előbb az egyházközségi közgyűlést is meghallgatandónak rendeli.

S z ü c s István főgondnok indítványozta, hogy a presbiterium föllebbezze meg ezen határozatot az egyházkerülethez.

K i s s Albert előadta, hogy az egyháznak indokolnia kell az egyházkerület előtt

azt, hogy nem ő rajta mult, ha ezen ügy az egyházmegevel egyértelműleg megoldva nem terjeszhető fel az egyházkerülethez ennek határozatának megfelelőleg.

Ezután S o m o g y i Pál főjegyző felolvasta a föllebbezésnek általa fogalmazott szövegét, mely az ügy eddigi fejleményének előadása és annak fölémlítése után, hogy nagy önmegtartóztatás is volna az egyházmege elvállalása, ha belegyeznék a debreczeni egyház elvállalásába, mely közigazgatási költségeinek csaknem felét viseli és ennélfogva fellépett annak szükségére, hogy a két fél között felsőbb hatóság döntson: — áttér a föllebbezés megokolására, mely öt pontban az egyházmege állapontjának tarthatatlanságát mutatja ki. Végül a föllebbezésre vonatkozó fő következő határozati javaslatot teszi: a főt. és mélt. egyházkerület „az egyházmegei közgyűlést f. évi ápr. 7-dikén 24. sz. a. határozatának első pontját, mely szerint az egyház parochiális körök szerinti szervezkedésére vonatkozó javaslata az egyházközségi közgyűlés elé volna terjesztendő, megsemmisíteni s ennek folytán a f. évi. aug. 25-én 71. sz. alatt határozatát is semmisnek kimondani s tekintve azon nagyfontosságú, egyházi cselekedet, melyeket f. évi 124. sz. a. intézett felterjesztésünkben kifejtettünk, az egyházmegei közgyűlést oda utasítani méltóztatassék, hogy a f. évi ápr. 7-én 24. sz. alatt kinevezett bizottságának az egyházközségi közgyűlés határozatától függetlenül alkotandó véleménye tekintetbe vételével az egyházközségi 36 §-ban kívánt javaslatot az egyház parochiális körök szerinti szervezkedésére az egyházmegevé alakulása tárgyában a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésre terjessze fel.”

S z i k s z a i Szabó József és dr. Öreg János a föllebbezésnek azt a részét, mely az egyházmege ellenzésének anyagi okait érinti kihagyatni javasolják. Ez meg is történt.

K i s s Albert rámutatott, milyen ellenmondásba keveredett az egyházmege aug. 25-diki közgyűlésén, mikor d. e. a zsinati, törvényjavaslat tárgyalásakor kimondotta hogy nem kell egyházközségi közgyűlés, továbbá, hogy a nagyon népes egyházaknak önálló egyházmegevé alakulása megengedte; d. u. pedig ösmeretes határozatával akadályozza a debreczeni egyház üdvös törekvéseinek valóítását.

B a l o g h Ferencz szerint a presbiterium lehetlenségét kér az egyházkerülettől, ha az egyházmegevé alakulását is belefoglalja a föllebbezésbe. Ezt későbbre kellene hagyni, mikor már a zsinati is foglalkozni véle. Csapán a parochiális körökre való felosztást kellene ezuttal kényi. Így hamarabb és bizonyosabban célt érnek.

A közgyűlés a föllebbezést az említett kihagyással egyhangulag elfogadta és azt sürögösen felterjeszt az egyházkerülethez, hogy szeptemberi közgyűlésben tárgyalás alá vehesse.

Előre láthatólag nagy küzdelem fog kifejlődni ezen ügy felett.

Napi hírek,

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kassó hivatal és az irratár a felelnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 órá közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 órá közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 óráig. Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

böző színű fátyollal eltakart asszonyok, igaz-hívő muzulmánok jönnek mennek az utcákon, amelyek közt legnépesebb a bazársor, a hol kisboltokban rozszojalat, illatos dohányt, dulcosaszt, aranyos papusot s drága himzésekét árulnak. S ki ne vásárolna valamit az érdekes kis szigetén? Aranyos sarku papusot viselni hölgyeinknél is sikkes dolog.

A keleti vásárlás után mi is egy három megtekintésére gondoltunk, s egy ilyet látni nem került nehézségünkbe. Társaságunk nőtagjai b e s z é l t é k e l — mert h i s z e n mi a három hölgy jelenlétében nem tekiathetjük meg a kis serailt — hogy egy 13 éves és 3 hónapos nő szobájába vezették őket, a épen a fiatal asszony kelengyéje volt kiállítva. Az esküvő nyolcz nappal volt azelőtt, egy nappal a férj első nejeinek temetése után. Az asszony ott léttünknek vezekelt, a mi abból áll, hogy nyolcz napig nem látja a férjét, s ezen idő alatt van kiállítva kelengyéje is, a mi finom selym vaszon ingekből, szebekendőköl, nadrágnak való kelmékből, szines fátylakból s pénzárcczából állott részben a falra szegezve; részben rudakra kiterítve.

Pazarfényű dolgok ezek, többnyire selyemmel és arannyal hímzve. — Ily kelengye mellett az itteni törökök szegények, épen ezért a többszerűleg nálunk nincs is szokásban. — A fényes háremet mi csak akkor néztük meg, mikor a fiatal asszony onnan eltávozott elrejtözve egy lisztretakaró alá, hogy ne láthassuk feketére festett láb — és ujjkörmeit s csenevész ifju bajját.

Bübbajos kelet! Mily érzéki életben merülnek itt el a szívnek vágyai!

Muzem a kollégiumban nyitva van vasárnaponként. d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a „Magit fűrdő” nagytérmeben.

A „Csokonai-kör” mint az emlé- és Csokonai-keretek kezelését s gondozását elvállalt egyet részére a jog s pénzügyi bizottság által javaslatba hozott s bizonyára a tanács és közgyűlés által is helybenhagyással elfogadandó 600 frt segély — mely a jövő 1892-ik évi költségvetés terhére fog megállapíttatni, — igen sok régi óhajtat megvalósítási képtessé teszi a kört, hozzá számítva azon áldozatkész segedelemeket, a melyek eddig is az intézetek és erkölcsi testületek, nemkülömben az egyesek részéről nyújtattak. — Így például első sorban megvalósul azon régi s általános óhaj, hogy a Csokonai-szobor, — korán elhalt Izsó szobrászunknak e legsikerültebb műve — s magának a képzőművészetnek is egyik remeke, — melyet Debreczen város csaknem idegen adományok nélkül saját gyűjtéséből állított fel s így méltó büszkélkedést képezi az neki, — valahára díszesse a k o r l á t t a l vételessé körül, mely a mostanig gyakorlatott vandolizmust (betűk letele és talapat karcolása) és illetlenségeket (a talapzatra telepedéses dajkáknak, bakáknak és gyermekeknek) végre teljesen beszüntesse. — Tegnap már löccákat is láttunk a szobor körül elhelyezve, a mit szabad legyena a lapunkban megjelent f i g y e l m e z t e t é s k ö v e t k e z e n y e n e k tulajdonitani. — A keretek vasráccozatának hiányai, a viztartó medence, az emlékkerti kut helyrehozatala, — az utak planirozása — kisebb mérvű intézkedések, melyek mint tudjuk — már mind tervbe véve vannak. De legfontosabb feladata lesz a Csokonai körnek — a Csokonai kert egyik zugában — évek — vagy évtizedek óta diszelenkedő régi ó-kut helyének — s az ott felállított árbozoknak*) elültetése s azon hely célszerű felhasználása; Erre nézve a Csokonai kör a város által felhívván, legközelebb befogja terjesztési javaslatát, melyhez annak idejében lapunknak is lesz néhány észrevétele.

A jog- s pénzügyi bizottság a tisztviselők fizetés emelését tartalmazó javaslatban nem érintett polgármesteri javadalmazás tárgyában is határozott a pénteki ülésén. — E szerint egy bizottsági tag 400 fátos indítványával szemben — a bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a polgármesteri 3000 frtos fizetés fenntartása mellett — reprezentálási vagy táblapénz címén — 500 frt. pótlék szavazzassék meg Debreczen polgármestere javadalmazásaként. — A bizottság ma d. u. folytatja ülését, s áttér az általános költségelőrányzatra.

A debreczeni királyi tábla fiatal tagjai kirándulást tettek Angyalháza, Debreczenkől szombaton délután indultak el, ott töltik a vasárnapot s ma hajnalba térnek vissza Debreczenbe. Az időt vaszattal és a pusztá megtekintésével töltötték.

Az önkéntesek tiszti vizsgája holnap után 16-án veszi kezdetét Nagyváradon. Házi (39) ezredünk önkéntesei is részt vesznek a vizsgálaton, s már is nagyban készülnek, hogy új évre kivétel nélkül megkapják az arany bojtot. A vizsgáló bizottság elnöke: Wolf ezredes; tagjai: Enhuber és Wurmb őrnagyok, Keller és Pankievics századosok, Nemecsis hadosztályparancsnokot Sieger vezérkari őrnagy fogja képviselni.

Szombati tűz, mint utólag magától a tulajdonostól értesültünk, tulajdonképp nem a Druker udvaron tört ki, hanem a szomszédságban, hol sok szalma féle volt össze halmozva (!) Drukernek csak rongyraktára égett le. (Már t. i. hogy nem a raktár volt rongyos, hanem a benne elégett anyag volt a rongy.)

Dr. Kunos Ignác, városunk szülötte, jeles orientalista megbízottat a budapesti keleti tanfolyamon a török nyelv tanításával és a kelet néprajzi és történeti ismertetésével.

Hová építtessék az új parochia? Egy év óta van függőben ez a kérdés. — De még mindig nincsen megoldva. Az az, hogy tegnap megoldotta a presbiterium, de aligha szerencsésen és aligha véglegesen. — A választás ezuttal két telek között történt. Az egyik a nap-utcai Mézes Komáromi udvar, mely 262 □ öl és az egyházé; a másik Czegléd-Nap-utca sarkán a 212 □ öl Németh-féle telek, melyet tulajdonosa emezért hajlandó elcserejni, vagy pedig földjével együtt 6000 frtért, — földje nélkül 4800 frtért eladni. — Hosszu vita után abban állapodott meg a presbiterium, hogy ha a tulajdonos „szőrien szőrt eserélt”, vagyis telkét föld nélkül átengedi a Mézes Komáromy telekért ennek földje nélkül, erre a szegletre építtessék a ezeled-utcai templom lelkészének lakása; ha pedig nem eserélt, — akkor a Mézes Komáromy ház hányassék szét és annak helyére építtessen parochiát az egyház. Ide már terv és költségvetés is van készen.

Az építés előkészítésével egy bizottság bizott meg, azzal az utasítással, hogy az építés meg az idén megkezdessék, hogy május 1-jén Dicsőfi József beköltözhessen.

Életunt debreczeni dinnyeköfal Nagy Gáborné dinyaárulón azzal a számítással ment dinnyeérskor Debreczenből Nagyváradra, hogy jó üzletet csinál. Dehát — nem ittőt be Olcsó a dinnye, kevés vagy éppen semmi rajta a nyereség. Nagyné is nyereség helyett ráfizetett. Ez annyira elbusította, hogy —

Szoboszló boszli és Vidék István azzal a helyel, hogy a millé zönsége a város zetség története — A szoboszló hajsúagnak lova Györy Lenthe akiknek utdiak vezérelte alatt onduk „igaz vallás es szerették, pec

*) Egy bizotts. tag „akasztófülkének” nevezte el

osend által volt körülveve, a mely az ablakfüggönyökön beverődő téli napfényben ringatta magát, Pipke kisasszony hangja hallatszott.

Az ő kellemes, édes hangja törte meg a csodálatos csendet, amint remegve, alig hallhatólag mondta: — A csenygőtül el van rontva.

Murai Károly.

Utirajzok.

1891. augusztus.

Dr. Megyery Istvántól.

I.

(Orsova, Ada Kaleh.)

Marilla völgyből érkezünk Orsovára, a Vaskapu szorosától nem messze fekvő utolsó magyar városba Románia felől. Báziasztól a Dunán hajóztunk le ideig s gyönyörködünk a Duna szépségében, eltűnődünk partjai várom emlékein.

— Van valami ideális tartalom abban, ha az ember a lehaladt századok emlékeit látja elvonulni szemei előtt.

Orsovához a magyar szent korona elásításának története fűződik, s magyar földön itt ért véget annak a nagy hazának lángoló haza szerelme.

1844. augusztus 15-ikén volt, midőn Szemere Bertalan miniszterelnök a koronát és jelvényeit tartalmazó vasládával Orsovára érkezett; itt ásta azt el sűrű oserjék közé a városban kívül. Rajta kívül hármán vettek részt a korona elrejtésében, nem volt arról tudó-

mása Kossuthnak sem, a ki már előbb Adakaléba s innen Vidinbe ment. Az adatok szerint Szemere Bertalan és társai csak emlékeztetben jegyezték meg a helyet s ünnepeles fogadást tettek egymásnak „hogy arról, a mit végrehajtottak, valamint a helyről, a hol az történt, senkivel sem szóval sem írásban közlést nem teendnek és ha közülük egy vagy több elhalna, az életben maradt gondoskodni fog oly jellemes férfuról, kinek a helyet jelezheti azon ünnepeles ígélet mellett, hogy az e titok megtartásáról lelkiismeretesen fog gondoskodni addig, míg a nemzet alkotmányos önkormányzatát visszanyerendi.”

Az osztrák rendőrség 1853. szeptemberben találta meg a koronát egy méternyi mélységben — véletlenül, de oly változással mégis, hogy a vasládában elhelyezett okmányok a viradás következtében megsemmisültek 1856-ban Ő Felsőge egy díszes kápolnát építtetett azon helyre, a hol a korona elrejtve volt; a kápolna közepén mélyedésben egy márványkő jelzi a korona helyét — emlékeztül örök időkre. — — — — — Orsovától a Veresioróva felé vezető fásoros országúton fél óráig kell kocsizni, míg a Dunához jutunk, hogy átszolnókáznunk Adakalé szigetvárába — látni egy kis török világot.

Adakalé 1879. óta van Ausztria-Magyarország birtokában, egy kis elszakadt rész a bübbajos keletből, de ma már nincs rajta semmi bübbajos orientális jellegén kívül. Olyan, mint egy víz közepén épült biztos menhely, a hol exotikus lénnyek rejtoznek. A báznak, a regényes szellemnek vége, s talán nincs már semmi abból az andalító mámorból sem, a miről hajpan Hafiz dalolt. — Külön-

elszánta az életét. 10-én este 7 óra tájban a közúti vasút nagypiaci raktára közelében felakasztotta magát. Csak hogy számításon egy mint a dinnye vásárnál füstbe ment. Goblay János dunyevárosi kollégája egy bicikkel elnyeste a burkot. Dr. Weisz M. orvosnak sikerült mihamar talpraállítani az életunt asszonyt. Így hát vissza Debreczenbe.

Uj tanárok a kollégiumban. Kulcsár Endre rendes tanár, Bosznay István rajztanár, Török Imre rendkívüli vallástanár, kiknek a két utóbbinak, a főiskola anyagi és szellemi ügyeit rendező bizottsága általi megválasztásáról nem régen referáltunk, továbbá Filip Imre és Sarudy György ifjú tanárjelöltek, kiket a gymnasium igazgatóság közbejöttével az egyházközségi elnökség állított be rendkívüli tanári minőségben a gymnasium körébe.

A debreczeni 3-ik számú honvéd gyalogezred mind négy zászlója f. hó 17-én csütörtökön Nagyváradra érkezik, a honvédségi dandárgyakorlatokra. Ez alkalommal a várad 3. honvédezer Bihar tájékán az érkezők elébe menend annak feltartóztatására, az ez itt végbemenő ütközést lefolyása után az egész dandár együtt fogja tartani bevonulását. A dandárgyakorlatokon három század honvédhúsár és egy üteg oszár. és kir. tüzérsg is részt fog venni, mely fegyvereket a hadgyakorlatokat igen változatos és érdekessé fogják tenni.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adófizetői tájainak (virágok) névsorát az 1886-dik évi XXI-dik t. cikk alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze s illetve igazítja ki s ugyanezen törvény 26. §-a szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti, törvényhatósági, községi és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, az akadémiái művészek, a folyóirat és lapszerkesztők, a lelkesek, az ipar és kereskedelmi kamarák bel- és külső tagjai, ugyancsak a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírók, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdaságok, gazdaságok és állatorvosok összes egyenes állami adója kétszeresen számítatik; továbbá a térv vagy atya államadójába a nő, valamint a ki-korú gyermekek állami adója is beszámítandó, ha a nőnek vagy kiskorú gyermeknek vagyonát kezeli. Ehhez képest értesítettik a város érdekelte lakos-át, hogy a legtöbb adófizetőknél hivatalos kimutatása a városi jegyzői hivatalban a folyó 1891. évi Szeptember 16-dik napjával kezdődő 8 napos közszemlére kitétetni rendeltetett, ott az megtekinthető s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felzárólatni kívánának és illetve adójuk kétszeresen beszámításának kedvezményét a jövő 1892-dik évre igénybe venni óhajtják: a végéig a városi jegyzői hivatal helyiségeiben üléselő igazoló választmány előtt a folyó 1891. évi Szeptember 22. és 23. napján d. e. 9-12 óra és d. u. 2-6 óráig szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják, mivel későbbi felszólalások figyelembe vételű nem fognak. Debreczen, 1891. Szept. 10-kén. A városi tanács.

Zóna idő a vasutnál. A középeurópai vasutak az orosz, francia, belga és holland kivételével, tudvalevőleg megegyeztek abban hogy a vasúti forgalomra nézve egységes vasúti idő állapítsák meg. Ezt a középeurópai zóna időt a magyar és osztr. vasutak a k t ó b e r h ó 1 - é n fogják behozni, ugyanakkor a német vas-utak is, a bádeniek és württembergiek kivételével. A középeurópai zónaidő számítása a greenwichi dél-körtől indul ki. Az időszámítás + 1 óra Greenwiche ellenében, a 15. dél-körtől kelet felé 6 zónába s e zónák mindenike 5 hosszúsági fokba (2 perccel számítva egyre) van beosztva. A 15. dél-körtől nyugat felé a percek az illető helyi időhöz hozzáadandók, míg ellenben a percek a 16. dél-körtől kelet felé az illető helyi időből levonandók. Közép-Európa órázónájára nézve ezen a gundnál dél-kör lesz mérvadó s az idők péld. a következők: fognak alakulni: Az illető helyi időből levonandó: Bécsnél 6, Budapestnél 16, Zimonynál 22, Nagyváradnál 28, Verceiorovánál 30, Kolozsvárnál 34, Brassónál 42 percz. Az illető helyi időhöz ellenben hozzáadandó Prágánál 2, Salzburgnál 8 Münchennél 14, Aachenél 36 percz. Ebből kitéjük, hogy különösen a keletől nyugat felé való időszámítás es Magyarország menetrede szenvednek jelentékeny változást, míg az észak felé, a 15. dél-körtől közelebb eső csoportok kevésbé változnak. Az eddig szokásos idő szabály szerint egyjelentőségű az ország fővárosának közép helyi idejével. Az itt most fonnálló néhány kivétel is a zónaidő behozatalának magára az utazó közönségre is meg lesz a a praktikus haszna, hogy a zóna időhöz tartozó vasutakhoz elég egyszer az elinduláskor igazítani az utasnak óráját s az, ha jól jár, az elérni kívánt állomásig nem fog differenciát mutatni.

Szoboszló város története. A „Szoboszló és Vidéke” című lapban Somlyódy István azzal a helyen való indítványával lép elő, hogy a milléniumot Szoboszló város községe a város és a híres lovas-hajdu nemzetségek története megírásával ünnepelje meg. — A szoboszlóiak elei képeztek ugyanis a hajduságnak lovas csapatját Fekete, Csanády, György Lenthé hadnagyk vezetés alatt, akiknek utódiái máig élnek Szoboszlón. Ezek vezérelte alatt ontották vérüket a lovas hajdúk „igaz vallásuk” és hazájuk szabadságáért és szerették, pecsételték meg kiváltság leve

lüket az Almosdnál tönkrevért 1500 vasas német vérvél. Cikkiró ezekkel a szavakkal végezi indítványait: „Irassuk meg ahoz értő emberrel a tárgyhoz illő módon, hogy ne kelljen amaz ünnepélyen üres kézzel és üres szívvel megjelennünk s hogy az ősök a tanulságos történetét olvassya az utódok is üntudatos büszkeséggel hivatkozhasanak a lovashajduk ezimérbén a vasasnémettel küzdő tigrisre, mint a szabadságáért küzdött hajduk jelképére, kik ma is inkább választják a bizonyos halált mint az ismeretlen szolgaságot. Ajánlom indítványomat a polgárság és városi képviselőtestület figyelmébe”. A történet megírása annyival könnyebben mehet, mivel a szoboszlóiaknak ügyes tollforgató jeles emberei vannak, akik — azt hiszik — szíves készséggel és nagy ambícióval vállalkoznának városuk története megírására. Ott van például a két Szívós.

Elmarasztalt árvas. Mórész Pál nagybajomi birtokai az e hó 12-ére kitűzött határnapokon lettek volna bíróság elárverezendők. Nem tettett azonban ez a dolog a birtok bérlőjének, a kit az árverés megtartása esetén év október els-jén, mint a most folyó baszonbéri év letelének napján, kimozdítottak volna a bérletből. Megfelebbezte tehát az árverést kitűző végzését abban a biztos reményben, hogy még a másodikku határozat megszületik, addig az árverés napja is elmulik és a licitálás egyelőre elmarad. A hitelezők akiknek érdekükben állott volna, hogy az árverés a kitűzött határnapon megtartsák, mert ez esetben az őszivel még bevezethő földet 40—50 ezer forinttal kedvezőbb eredményvel lehetett volna elárverezni, egyre-másra adták be a sürgősségi kérvényeket. Ennek d. e. a kir. tábla csak szept. 9-én, tehát 3 nappal a kitűzött árverés előtt vette tárgyalás alá a fűlebbezést és egyelőre érdemleges határozatot nem is hozott, hanem pótlásokat kívánt. Az árverést most már természetesen nem lehet megtartani, a bérlő pedig a következő haszonbéri évre is benmaradt a birtokban. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a nagybajomi birtokot a debreceni kollégium gazdasági tanácsa is kiküldöttivel megnézte, ha vajjon nem lenne e jó földet a kollégiumra nézve, a pár ezer holdas birtok megvásárlása. — A kiküldöttek mint haljuk, két féle nézetben vannak; egyik ellenzi, hogy árverezzen reá a kollégium, a másik pedig a megvásárlás mellett van.

Diszlövészt. A debreceni lövésztársulat f. hó 12. és 13. napján díjazással egybekötött diszlövészt tartott a nagyerdei lövő házban. — Eggyutt buszus volt ez a régi helyiségtől; annyival inkább sajnálatramító, hogy a társulat tagjai oly kevés voltak képviselve. Vasárnap délebb néhány lövészt közös ebédre gyűlt össze a vendéglőben, ahol megjelent Fischer Nándor György II-dik fő lövészt mester is. Kedélyesen elkötött ebéd után folytatták a lövészt, melynek eredményét est hirdették ki. A legelső díj nyertes Baum Miksa lett, a ki pedig csak pár hét óta gyakorolta magát a nagyerdei lövőterén. Díjakat nyertek a) mélylövésztél: Baum Miksa 5 drb, Szűcs Károly 3 drb, Fürst Ödön 2 drb, Kovács Ferenc 1 drb 10 frankos aranyat díszítve. — Kovács Gyula 1 drb 3 frtos, Radeczky László 1 drb 2 frtos, Fodor József 1 drb 1 frtos, Dr. Bruttman Alajos 1 drb 1 frtos, Budabázy Miklós 1 drb 1 frtos, Westzer István 1 drb 1 frtos tallért. b) legtöbb kör lövészt: Fodor József 5 drb, Kovács Ferenc 5 drb, Dr. Bruttman Alajos 2 drb, Radeczky László 1 drb 10 frankos aranyat. Fürst Ödön 1 drb 3 frtos, Dr. Sz. Szabó József 1 drb 2 frtos, Szűcs Károly 1 drb 1 frtos, Baum Miksa 1 drb 1 frtos, Barsai Miklós 1 drb 1 frtos, Westzer István 1 drb 1 frtos tallért díszítve.

Felirat egy miniszteri rendelet ellen. A földmívelésügyi minisztertel tegnap vártalan rendelet érkezett a város közönségéhez. — Nem kevesebbet parancsol ugyanis a miniszter, mint azt hogy tekintettel a Hortobágy pusztán felmerült takonykór járványra, a heti és országos lovasokor egyidőre beszüntessenek. — A mai tanács ülés elhatározta, hogy ezen ok nélküli rendelet ellen felterjesztéssel fog élni, kérvén a rendelet visszavonását. Hiszen az ideig mindössze szűrványosan jelentkezett a Hortobágyon, így járványserülést való fellépésről szó sem lehet. A takonykórba esett lovak pedig kiirtattak. — A tanács egyuttal elrendelte az állomány szigorú megvizsgálását és épen ma kezdődött.

Fizetési tüzöltök saporitása. A jog és pénzügyi bizottság javasolja a tanácsnak, hogy a fizetési tüzöltök száma a tüzi pénztár terhére hárommal saporitassék. — **Találtatott** a helyi vasut egyik kocsi jában egy gyermek karperecz. Tulajdonosa a vasúti irodában átvetheti. — **A katonai ióvásárra** ezuttal is kevés lovat vezettek elő; mindössze 17 drbot; még jó, hogy ilyen kevésből kilencz darab bevált; ezt a bizottság elég jó áron meg is vásárolta.

Halalozás. Némethy Sándor tekintélyes polgár elhunyt. Temetése holnap d. u. 4 órakor lesz a Miklós-utca 1935 sz. a. háztól. Temetési a kis templomban tartandó gyászistentiszteletet után a czegléd-utcai temetőbe fognak örök nyugalomra tétetni. A temetést Dankó Mihály elsőrangú temetkezési intézete rendezi. — **Színház.** Szentársulatuk tagjai gyülekeznek. Szept. 17-re az egész társulat egyutt lesz és megkezdődnek a próbák. H gy mico-

da darabban nyilik meg az új szezon, az iránt végleg még nem döntött a szüzigazgató. — Különbön lázasan és sok költséggel készül a szezonra. Nagyjértékű kosztümöz, díszletekhez való anyagot rendelt, melynek feldolgozására serényen dolgoznak a szabó és festőműhelyben. Megvette a nemzeti színház új r partoirjának osakum minden darabját és több új operett nek előadási jogát. Szóval mindent elkövet Leszkay András, hogy a debreceni közönség kényes igényeit kielégítthesse és méltóvá tegye magát és társulatát azon valóban biztató érdeklődésre és pártfogásra, mely a bérletek elijegyzésében is már nyilatkozik. — A földszinti és első emeleti páholyok egyutt egyig kibéreltettek. Ezeket a helyeken talán még egyszer annyit páholyt is kiadhatott volna, oly n nagy volt a kereslet. Sok bajtámadt a régi és új bérlőkkel; ő azonban a vitás ügyeket a színügyi bizottság ítélete alá bocsátotta, mely szombati ülésében tett igazságot. Örvendtas jelenléte is jelentékeny részt adott a páholy alalakok is fogják élénkíteni.

Ragályos beteglő istálló a Hortobágyon. A Hortobágyon szükségessé vált egy új kör istálló építése ragályos betegségekben szenvedő lovak számára. A gazdasági bizottság ezt a mérnöki hivata' által kidolgozott terv szerint javasolja kidolgoztatni. Az istálló téglanyagból, könnyen tisztítható berendezéssel 3787 frba kerülne, mely a tiszai armentesítő pénztár terhére lenne megszavazandó. Az építést sürgőssé teszi az, hogy ezen istállót ragály esetén az állategészségügy veezélyeztetése nélkül nélkülözni nem lehet.

Városi közgyűlés. A csütörtöki — szept. 17. — városi rendes közgyűlés tárgyszorozata már össze van állítva s holnap kézbesíteni fogják a biz. tag uraknak. A közgyűlésnek számos fontos tárgya lesz, a kisebb fontosságú rendes folyó ügyek kivül; részben olyanok, melyek a házi pénztár 1892. évi költségvetésével állanak összekötötésben, amely szintén ekkor kerül szönyegre. Ilyenek különböző egyleteknek és intézményeknek kérvényei segély adás iránt. Ugyanezen gyűlésen fog megválasztani a városbíró; továbbá javasoltni fog, hogy a savóskuti erdési állás szüntettesék be. — **A főreáliskolát** Fazekas Sándor igazgató a tanári kar, valamint az összes növendékek jelenlétében ma d. e. 9 órakor nyitotta meg a tanulóhoz intézett szép beszéddel. Ez után a növendékek osztályaikba vonultak, ahol az osztályfőnök tanárok leiktálták az óraendét, felolvasták a fegyelmi szabályokat. Az előadások, mivel a „Korona” épület átalakítása még nem teljesen kész, csak szerdán reggel kezdődnek meg.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —
Írta: R. P. O. 80.
(Folytatás.)

— Oh! minő jól esnek szavaid, vágott közbe boldogan Ilona benső háláérzetűl elteltlen. — A nagyvilágban unikumnak neveznének, ez ugyan sajnos állapot. Oh! pedig vannak igazán derék és jó asszonyok és anyák az életben, kik megérdemlik, hogy tiszteletteljesen emeljünk előttük kalapot, vannak asszonyok, kiknek eszük, szívük és jellemük van. Ime, lásd menyire belemerültem a jó asszonyok védelmébe és dicsőítésébe, egészen eltértem beszéd tárgyunktól. — Igen bátyád iránti gyűlölségedet illetőleg? — mondá Ilona látható kíváncsi érdeklőséggel s feszültséggel folytatá, szegény anyánkat, bár ha nem is panaszkodik, mégis jól látom, nagyon győtri és elemeszi testvér gyűlölségtek fölött való kétségbeesése. — Szegény, jó asszony sajón bánya nyomja szívetem. Az igaz. De majd eljő az idő, mely minden sebet hegszt a harag mérges és tátonog sebet is befogja hegszteni.

— Ugy-e, és megint jók lesztek? — Gyakrabban sajnálattal gondolok Miklósva, számalomra indit egész könnyelmű élete; tékozlóva szórja szerte tuluságott becsülvágyban vagyona és életeréje becses kincsét; csalódásokba, szenvedésekbe fogja meríteni azt a szerencsétlen asszonyt is, a ki méltóbb sorsra lett volna érdemes. — De hát majd csak elviharzanak felettük a csalódások szomorú napjai is. Es meglásd, egyszerre csak Miklós, a ki a létküzdelmek lábában elfaradt, eltörődött, elgyengült, lemondón, keblében tele szívet szaggató fanyar csalódásokkal, miután a nagyvilágban csak lázt s talán soha sem azt találta fel a miuttán futkosott, a mit várt és remélt. — megzörgeti majd bünbánóan az ősi ház kilincsét, hasonlóan a tékozló fiúhoz, kit nyugtalan vére a zajgó életbe kergetett, a homán elpusztultan, mint a világ hajótöröttje tért vissza az atyai ház küszöbére, — s ha majd ez az elmaradhatlan esemény bekövetkezik, mi valamennyien kitárjuk a szegény, sajnálatraméltó ember nyomora előtt karjainkat M-gbocsátunk, vigasztaljuk s irt csepegtetünk ama sebekre, melyeket a nagy hiu világ ütött rajta. — Oh! ez réd vall, Pál! kiáltá heves örömmel Ilona. Megbocsátani azoknak, a kik nekünk szenvedéseket okoztak — ez szép, ez fenséges.

— Hiszen akkorra vének leszünk valamennyien, a viharos szenvedélyek korán jóval tul. Nem lesz semmi veszedelem, nyugodtan és csendesen elhetünk majd egymás mellett. Akkor, majd ők lesznek majd a nagy szenvedélyek harcosai, mondá Pál felnevetve és anyja kíséretében jövő vidor, élénk három fiára, az ő büszkeségeire mutatva.

— Mégis nagyon sötét jövőt jósolsz bátyádnak, mondá Ilona. — A vetés között barangolva egy találtam, hogy az élet tengere hasonlít a dus vetéshez, melyet a szél majd lágyan ringat, majd ledönt a földre, fel váltva felemeli, majd lezuzza a gyöngye termést, a sors nagyon hasonlóan jár el velünk.

A kedves jövevények más dolgokra tereltek a társalgást.

Csak az ősz végén tértek vissza valamennyien megint a falusi lakba s a boldog házastársak megmérhetlen gyöngödséggel, szeretettel vigasztaló ölelték át a szenvedő agy anyát és a jó Romhányinének megnyitók forró ragaszkodással aggodalmas fájó szívét. Pál három fia is anyai meglepetésben, örömben, szeretetben részesíté a nagymamát, hogy az most már több szívvel fordult ifjabb fia felé, mert az évekkal meggyőződött, hogyugyan méltatlanul itélt felette s hogy tulajdonképen ő az igazi Benjaminja, a ki jogosan megérdemli anyai gyöngéd szeretetét. A derék asszony hasonlóan járt ama mesebeli királyhoz, ki mint a több nemzet uralkodója fiatalágában, különös ellenszenvvel és szűkkebliséggel viseltetett egyik derék nemzetével szemben, hatalmasait lemészároltatta és csak agg éveiben jött reá, hogy tulajdonképen méltatlan volt azok irányában, kik legbensőbbben támogatták magas trónját s mint igaz hű és lelkes alattvalói, megérdemlik atyai szeretetét. Azt mondja egy cserkesz példabeszéd: „Jobb későn, mint soha.” A megbánás, a megtérés erénye mindig lelkesítő.

(Folyt. köv.)

Főszerkesztő és kiadó leptalajdonos:
Vértési Arnold.
Fellebős szerkesztő: Vértési Gyula.

Fekete, fehér és színes selymek 60-kr.-ról egész 15 frt 65 kr.-ig, méterenként — simán és mintázva (körülb. 240 különböző minőségben és 2000 különféle színekben, alappal stb.) szállít ruhánként és végszámlára vám-és vité' díjmentesen Heneberg G. (csász. és kir. udv. szállító) gyári raktára, Zürichben. Minták postafordultával. Levelekre Svájcba 10 kr.-os bélyeg ragasztandó. (1)

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a „Debreczen” városához címzett, a (városházzal szemben) lévő söracsarnokot és éttermet, melyet férjem néhai PATERMANN FERENCZ vezetett, tovább fogom vezetni és kérem a t. közönséget, hogy pártfogásával mint eddig, ugy ezentul is kitüntetni méltóztassék. Özv. Pattermann Ferencznő a „Debreczen” söracsarnok tulajdonosa.

Naponkint érkeznek raktárra szebbnél szebb újdonságok a közelgő őszi idényre u. m.

Divatós női ruhaszövetek, keskeny zsinór és tolldíszek, fekete divatkelmék.

SZINES SELYMEK, mosó levelek.

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban.

SZÖNYEGEK, butorszövet függönyök, ágy és asztalterítők,

melyeket igen olcsón és szabott áron ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsater.

A KÖZGAZDASÁGI BANK

részvénytársaság

működését

folgó évi szeptember hó 14-én megkezdti.

AZ INTÉZET ÜZLETKÖRE:

1. valódi lezárolás,
2. jelzálogos kölcsönök nyújtása,
3. előlegzések értékpapírokra, részvényekre, ezüst- és arany-neműekre,
4. pénzeknek kamatozásra való átvétele betéti könyvekre és check számlára,
5. értékpapírok, szelvények, aranypénzek, külföldi bank-jegyek és utalványok vétele és eladása,
6. Incasso üzlet,
7. közvetítési és bizományi üzlet,
8. sorsjegyeknek részletfizetésre leendő eladása,
9. hiteltulajdonosi körök megalakítása,
10. tőzsdéi megbízások átvétele.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. FIRLY FERENCZ, országgy. képviselő. FEISCHL KÁROLY, nagykereskedő.
Dr. MÜNICH AUREL, országgy. képviselő. BUDA JÓZSEF, földbirtokos.
MAYER EMIL, az „István“ gőzm. társ. igazg. KOMLOSSY DEZSŐ, ny. törvényszéki bír.
LUKÁCS ÁRMIN, hasonnemű cég főnöke.

Üzletvezető: Kövy Lajos.

Hivatalos órák:

d. e. 9-1-ig d. u. 3-5-ig, vasár és ünnepnapokat kivéve.

ÜZLETHELYIÉG:

Tisza-palota, Szabó Lajos fiai nagykereskedők mellett.

Czigarettázók!

A ki észszerűen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigarettázás jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír is fontos. Ezért, de még egészségére érdekében is figyeljen minden czigarettázó, hogy a használt papír minőségén minden kétséget kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

Les dernières Cartouches

Braunstein Frères

PARISI GYÁRÁBÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való czigarettapapír, melynek kitéve volt tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de menüiségére nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztók között sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártók czigarettázók nevét kinyomni, a mit pedig a tisztos gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámaikat és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi „Les dernières Cartouches“ jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más czigarettapapírnál. Együttal figyelemztetünk mindenkit, hogy papírosunk címlapján czigarettázók neve áll

BRAUNSTEIN FRERES

Czigarettapapírunk és helyeink gyári raktára Bécsben, I. Schottenring 25. sz. alatt létezik.

Üzlethelyiség változtatás.

KATZ HERMAN

férfi és gyermek ruha raktára

szeptember közepétől kezdve

HUSZÁR KÁROLY

fűszerkereskedő volt üzlethelyiségébe

a „BIKA“ szálloda mellett,

helyeztetik át.

Üzlethelyiség változtatás.

Üzlethelyiség változtatás.

Üzlethelyiség változtatás.

Bécs, 1873. Erdemérem. Budapest, 1885. Nagy díszokl. Eszék, 1889. Díszoklevél. N. Palánkán, 1887. arany-érem. London, 1878. Díszoklevél.

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi porland-czement-és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek a magyarokat kívánatra készséggel megküldeték.

Páris, 1867. Bronz érem. Kecskemét, 1872. Ezüst érem. Ujvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdemérem. Trieszt, 1883. Arany érem.

Kerti lóozák,
kerti butorok
jégszekrények,
tizedes mérlegek, kaszák

írásbeli jótálás mellett.

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyű) szerszámok minden iparághoz
mezőgazdasági eszközök,

vas- és kátrány tető lemezek
legolcsób beszerzési forrása.

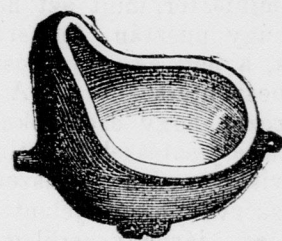
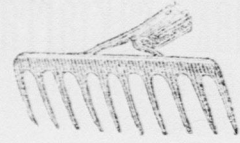
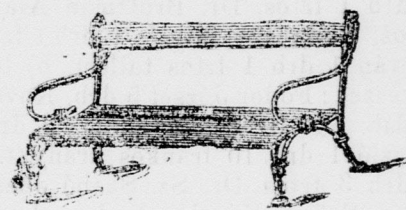
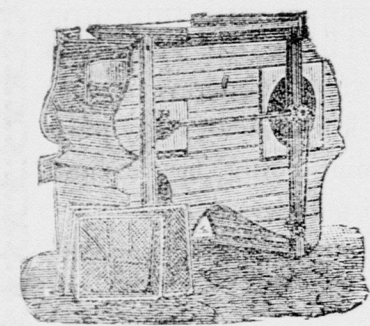
Képes árlap kívánatra bérmentve küldetnek.

Tóth Gyula

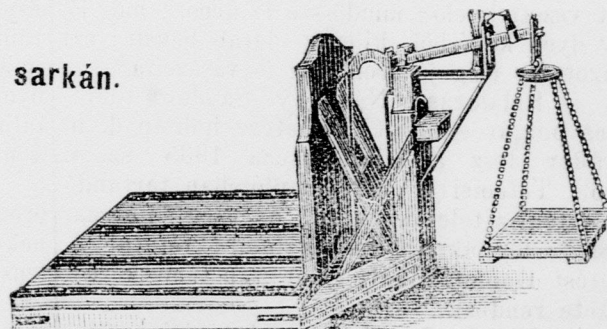
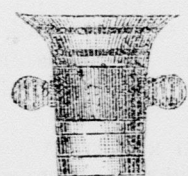
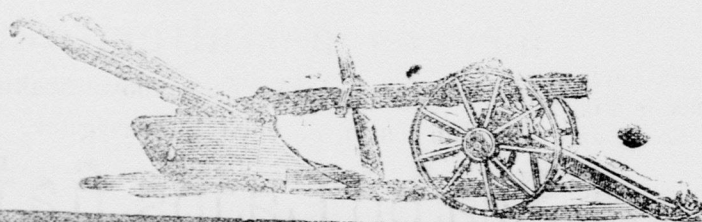
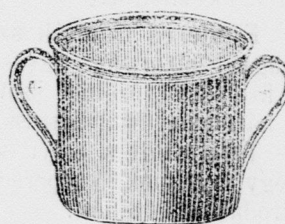
előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

„PERONOSPORA“ szőlőgomba
penész fecskendő.

Női divat terem.

Kunz József és Társa

cégnél

DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

ősz és téli

évről a

legújabb divatkelmek
dusválasztékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját újonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon kész fehérnemű és szőnyeg nagy raktárunk

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Női divat terem.

Szerkesztő Széchenyi-utca ker.

Hír- előzetési pénze valamint minden közl.

Bérmentetl.

XVIII

Kel

A folyó iskolákon i lyamok.

Csáky akadémia lere nem a zata, hanem a rendes és nak románul és uj-görögül

A minidelmi tanfolyamra kész kik hajland nemcsak a l szokásokkal nem egyszer magyar ker lesztetni.

A minis akadémia k az iskolákat ezia nyelvbe folyam nagy és e tanfolyam k jeles eredmé lenügyi min muzeum ki vagy keresk nak kapni.

Nagyon tanfolyam fő ifjuságunkna vagy távolab képezhesse melyeknek kereskedelen képezi, mert nyelvvel is Keleten; m bolgár, törö

A „Debrec

Nem szü gulatába esni, elmélkedhesü elmúlik az id. mint épen esa Az emb kialusznak az latok. — Csak az dóságát felfog lassúsággal é sebességgel ro perze.

Ha bajur minden perc s alig várjuk szabadulva is De visz lelkünköt, ha kat, mikor mi kévalóságnál, gyorsasággal marad egyéb az emlékekben

Mindent muló idők leir is csak az em Muló idő s em lónkat, ez az, kell.

A multo boldogságra k Az arany képeivel elrep többé. Az élet hosszabb csak elmúltat ismé llyen az Elmúlik az id